

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра обліку і аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В.

17 червня

2015 р.

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030509 – Облік і аудит

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Облікова політика підприємства» для студентів 4 курсу за напрямом підготовки 0305 «Економіка і підприємництво», спеціальністю 6.030509 – «Облік і аудит»

»08» 05, 2015 р. 19 с.

Розробники:

к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

 Н. А. Букало

Рецензент:

к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

 А.О. Фатенок-Ткачук

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту

протокол № 9 від 08.05 2015 р.

Завідувач кафедри:

 (Гадзевич О.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 8 від 03.06 2015 р.

Голова науково-методичної

комісії інституту (Бегун С.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 8 від 17.06 2015 р.

Вступ

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни “Облікова політика підприємства” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Облік і аудит» її метою є засвоєння принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які необхідно застосовувати на підприємстві з метою складання і подання звітності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Облікова політика підприємства» є: вивчення основних економічних категорії облікової політики, принципи відображення результатів господарської діяльності в обліку підприємства, формування фінансової звітності та забезпечення користувачів достовірною інформацією про фінансовий стан підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Облікова політика підприємств» є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін для підготовки студентів за економічним напрямком.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – “Економіка підприємства”, “Бухгалтерський облік”, “Фінансовий облік”, “Організація обліку на підприємствах”, “Податковий облік”, “Фінанси підприємств”, “Економічний аналіз”, “Аудит”, Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох **змістових модулів:**

1. Необхідність і суть облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами.
2. Характеристика методів бухгалтерського обліку, які використовують в обліковій політиці підприємства.
3. Документообіг та практичні аспекти облікової політики підприємств.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 годин / 4,0 кредитів ECTS.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	0305 – Економіка і підприємництво 6.030509 – «Облік і аудит»	вибіркова
Модулів - 3		Рік підготовки – 4
Змістових модулів – 3		Семестр – 8
ІНДЗ: є		Лекції – 24 год.
Загальна кількість годин - 144		Практичні – 20 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних – 1,5 самостійної роботи – 1,5 індивідуальної роботи – 1,0		бакалавр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Облікова політика підприємства” є визначення принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які необхідно застосовувати на кожному підприємстві з метою складання і подання звітності та процесу ефективного контролю за господарською діяльністю. Підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних в умовах економічних перетворень широко використовувати свої знання при організації і здійсненні облікової роботи на підприємствах різних галузей народного господарства.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Облікова політика підприємства” є:

- засвоєння вимог нормативно-правових актів щодо визначення облікової політики підприємства;
- формування цілісної системи знань особливостей принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які використовуються для складання й подання звітності;
- оволодіння навиками практичного застосування елементів облікової політики безпосередньо на підприємстві;
- забезпечення вміння визначати облікову політику підприємства з урахуванням особливостей його діяльності та чинних вимог нормативно-правових актів, яким вона регулюється.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

знати :

- методику формування облікової політики підприємства;
- методологічну і організаційну роль звітності як невід'ємного елемента всієї системи бухгалтерського обліку;
- організацію облікової політики підприємства щодо необоротних та оборотних активів;
- загальні принципи та механізм оподаткування суб'єктів господарювання за загальною та спрощеною системою оподаткування;
- структуру бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.
- облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності;
- теорію, практику ведення бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах.

вміти:

- застосовувати знання для практичного застосування при формуванні облікової політики підприємства та складанні фінансової облікових даних підприємства;
- використовувати основні теоретичні положення при ведення обліку з іноземними партнерами.
- акумулювати облікові та необлікові дані з податкового відображення господарських операцій;
- групувати облікову інформацію у розрізі окремих податків та платежів;
- формувати внутрішню звітність та аналізувати інформацію з метою надання її управлінцям різних рівнів для прийняття рішень.
- самостійно формувати ведення обліку за МСБО;
- застосування певних моментів для правильного прийняття рішень з обліку на підприємстві та вдалому представленні фінансової інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

«НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ»

Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.

Суб'єкти нормативно-правового регулювання облікової політики, юридичні особи – державні підприємства, кооперативні організації. Приватні підприємства і організації, іноземні юридичні особи; громадяни України, іноземні громадяни й особи без громадянства, змішані підприємства.

Формування облікової політики з урахуванням нормативно-правових актів, які видають Національний банк України, комерційні банки. Основний нормативно-правовий документ, який визначає необхідність облікової політики підприємства, Закон України «Про бухгалтерський облік та формування звітності в Україні», Бюджетний кодекс України, НП(С)БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Визначення облікової політики на основі положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.

Критерії звітності, достовірність звітної інформації, якісні характеристики фінансової звітності на основі Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та „Загальні вимоги до фінансової звітності”, принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, принцип превалювання сутності над формою, критерії правдивості відображених даних, принцип історичності (фактичної) собівартості. Визначення принципів: цілісності, автономності, подвійного запису, діючого підприємства, об’єктивності (реєстрації), обачності (консерватизму), оцінки затрат підприємства, реєстрації доходу (реалізації), відповідності, послідовності, періодичності, конфіденційності, грошового виміру, послідовності.

Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.

Тлумачення терміна „Облікова політика”: у широкому розумінні – це сукупність принципів, методів, процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності. У вузькому – це сукупність способів ведення обліку, вибір підприємством конкретних методик, форм та техніки організації ведення бухгалтерського обліку. Технологія бухгалтерського обліку, послідовність складання первинних документів. Інструменти балансової політики: балансова політика, політика вибору звітної дати, політика прибутку, інформаційного забезпечення, політика дивідендів, політика оцінки. Принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку. Основні правила формування облікової політики підприємства.

Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.

Розробка Плану рахунків бухгалтерського обліку (робочого плану рахунків) підприємства, визначення особливостей робочого плану рахунків, субрахунки третього порядку, групування активів, аналітичні, та синтетичні рахунки, додаткові реквізити, обґрунтування необхідності розмежування монетарної й немонетарної заборгованості, розмежування обліку за аналітичними та синтетичними рахунками. Повний та скорочений план рахунків.

Змістовний модуль 2.

«ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.

Фінансовий облік як комплексний системний облік усіх засобів та процесів господарської діяльності, аналітичний облік: наявності та руху всіх майнових об'єктів, ресурсів, які формують активи підприємства; усіх, суб'єктів, фізичних та юридичних осіб, які мають правові відносини з підприємством; розрахунків з покупцями за вимогами; розрахунків з постачальниками за зобов'язаннями; розрахунків з кредиторами; розрахунків з дебіторами; фінансових операцій: акцій, облігацій, дивідендів, векселів, кредитів, процентів, інвестицій тощо. Основні завдання управлінського та внутрішньогосподарського обліку. Структура витрат затрат за елементами.

Статті витрат виробництва. Деталізація статей витрат матеріалів. Методика оцінки залишків незавершеного виробництва. Фактична собівартість одиниці виробленої продукції.

Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.

Нормативно-правове регулювання облікової політики підприємства, предмет та метод податкового та фінансового обліку, об'єкти фінансового й податкового обліку, податковий облік та його особливості, підсистеми фінансового, управлінського, податкового обліку як елементи загальної системи бухгалтерського обліку, документація в системі податкового обліку, податкова політика та податкова звітність, відносини між податковим та іншими видами бухгалтерського обліку, особливості відображення синтетичних рахунків фінансового та податкового обліку.

Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.

методика бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів (НА), оцінка основних засобів та нематеріальних активів на підприємстві, зміна первісної вартості основних засобів та їх зносу, оприбуткування об'єкта, знос та методи нарахування амортизації, оцінка основних засобів як економічного ресурсу. Фінансова концепція збереження капіталу, знецінення активів, періодичне коригування вартості необоротних матеріальних активів.

Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.

Формування історичної (первинної) вартості оборотних активів, основні методи оцінки вибуття запасів у виробництво, інвентаризація, її періодичність та документальне оформлення, визначення справедливої вартості, розрахунок ліквідної вартості, затвердження переліку витрат, що стосуються майбутніх періодів, затвердження системи оплати праці і системи преміювання за колективним договором.

Змістовний модуль 3.

«ДОКУМЕНТООБІГ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ»

Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.

Інформаційна модель підприємства, структура бухгалтерії підприємства, автоматизація робочого місця бухгалтера – аналітика, визначення посад облікових працівників, основні права та обов'язки головного бухгалтера підприємства, кваліфікаційні вимоги щодо головного бухгалтера, дисциплінарна, матеріальна та кримінальна відповідальність головних бухгалтерів.

Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.

Фінансова та облікова звітність підприємства, визначення конкретних умов й складання й подання звітності відповідно до вимог Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Звітність статистична, податкова та відрахування на соціальні заходи. Внутрішня звітність підприємства. Встановлення термінів подання фінансової звітності. Визначення порогу суттєвості статей фінансової звітності. Елементи методу бухгалтерського обліку, виявлення помилок.

Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства.

Сутність поняття „формалізація облікової політики”, наказ про облікову політику то його додатки. Структура наказу про облікову політику. Чинники, які впливають на вибір облікової політики, основні положення та зміст наказу, додатки до основного наказу про вибір облікової політики. Формування історичної (первинної) вартості необоротних активів.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. НЕОБХІДНІСТЬ І СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ АКТАМИ							
Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.	13	2	2	-	4	5	-
Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.	12	2	2	-	4	4	-
Тема 3. Методика формування облікової політики.	12	2	2	-	4	4	-
Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.	11	2	1	-	4	4	-
Разом за змістовим модулем 1	48	8	7		16	17	-
Змістовий модуль 2. ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА							
Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.	12	2	2	-	4	4	-
Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.	11	2	1	-	4	4	-
Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.	12	2	2		4	4	
Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.	14	2	2	-	4	6	-
Разом за змістовим модулем 2	49	8	7	-	16	18	-
Змістовий модуль 3. ДОКУМЕНТООБІГ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ							
Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.	15	2	2	-	5	6	
Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.	17	4	2	-	6	5	-
Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства.	15	2	2	-	5	6	
Разом за змістовим модулем 3	47	8	6	-	16	17	-
Разом	144	24	20	-	48	52	-

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Тема	Кількість годин
2	<p>Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами. Тема практичного заняття 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики. 1. Зміст і передумови організації бухгалтерського обліку. 2. Нормативно законодавча база для регулювання бухгалтерського обліку на підприємстві. 3. Методи організації бухгалтерського обліку на підприємстві. 4. Розв'язок ситуаційних задач.</p>	2
3	<p>Тема практичного заняття 2. Методологія облікової політики підприємства. 1. Формування облікової політики підприємства. 2. Порядок розробки робочого плану рахунків. 3. Форми організації бухгалтерського обліку. 4. Розв'язок ситуаційних задач.</p>	2
4	<p>Тема практичного заняття 3. Методика формування облікової політики. 1. Загальна побудова облікового процесу. 2. Організація облікової номенклатури. 3. Організація документування господарських операцій. 4. Організація документообігу. 5. Розв'язок ситуаційних задач.</p>	2
5	<p>Тема практичного заняття 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків. 1. Призначення та функції бухгалтерії. 2. Побудова структури облікового апарату. 3. Класифікація та вихідні положення для розробки організаційних регламентів з обліку та контролю. 4. Методика розробки положень, посадових інструкцій та графіків. 5. Організаційне забезпечення роботи облікового апарату.</p>	1
5	<p>Характеристика методів бухгалтерського обліку, які використовують в обліковій політиці підприємства Тема практичного заняття 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства. 1. Сутність системи обліку витрат виробництва. 2. Методи обліку витрат виробництва та калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства. 3. Облікова політика з організації контролю за формуванням витрат виробництва 4. Розв'язок ситуаційних задач.</p>	2
6	<p>Тема практичного заняття 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства. 1. Нормативно-правове регулювання податкового обліку як основа облікової політики підприємства.</p>	1

	2. Процедури податкового обліку згідно з обліковою політикою підприємства. 3. Розв'язок ситуаційних задач.	
7	Тема практичного заняття 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів. 1. Принципи класифікації та побудова інвентарних номерів необоротних активів за обліковою політикою підприємства. 2. Визначення процедур за обліковою політикою підприємства стосовно необоротних активів. 3. Розв'язок ситуаційних задач.	2
8	Тема практичного заняття 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів. 1. Методи оцінки виробничих запасів за нормативно-правовою базою формування облікової політики. 2. Облікова політика щодо контролю за наявністю й використанням виробничих запасів. 3. Процедури з відображення виробничих запасів за обліковою політикою підприємства. 4. Розв'язок ситуаційних задач.	2
9	Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств Тема практичного заняття 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства. 1. Орієнтовна структура бухгалтерії та нормативно-правове регулювання функціональних обов'язків її працівників за обліковою політикою. 2. Вибір форми бухгалтерського обліку за обліковою політикою підприємства. 3. Розв'язок ситуаційних задач.	2
10	Тема практичного заняття 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності. 1. Сутність узагальнення даних бухгалтерського обліку за вимогами нормативно-правових документів щодо складання й подання звітності. 2. Методика узагальнення даних за обліковою політикою підприємства. 3. Забезпечення складання й подання звітності підприємства у відповідності з обліковою політикою. 4. Розв'язок ситуаційних задач.	2
11	Тема практичного заняття 11. Формалізація облікової політики підприємства. 1. Необхідність формалізації облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами. 2. Чинники, які визначають особливості облікової політики підприємства. 3. Сутність формулювань, які формалізуються в обліковій політиці підприємства. 4. Розв'язок ситуаційних задач.	2
	Разом	20

6. Самостійна робота

Таблиця 4

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність облікової політика держави.	2
2	Сутність облікової політика підприємства.	2
3	Роль головного бухгалтера підприємства у формуванні облікової політики.	2
4	Вибір форми організації бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності.	2
5	Здійснення організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.	2
6	Здійснення обліку підприємницької діяльності громадян без створення юридичної особи.	2
7	Ознаки будови структури бухгалтерського апарату підприємства.	2
8	Методологічні та методичні принципи бухгалтерського обліку включають до облікової політики підприємства.	2
9	Питання організації бухгалтерського облік, що висвітлюються у наказі підприємства про облікову політику.	2
10	Регламентация облікової політики підприємстваа.	2
11	Критерії та варіанти вибору ефективної форми організації бухгалтерського обліку підприємства.	2
12	Передумови та напрями раціональної організації бухгалтерського обліку.	2
13	Різні варіанти складових облікової політики, ефективна програма функціонування обліку на підприємстві.	2
14	Складові облікової політики: суб'єкти, об'єкти та їх елементи	3
15	Облікова політика за МСФЗ	2
16	Облікова політика як елемент організації функціонування обліково-аналітичної служби підприємства	2
17	Обліковий цикл та план рахунків за міжнародними стандартами	2
18	Основні засоби та інвестиційна нерухомість	3
19	Податковий аспект облікової політики	2
20	Джерела виникнення та оцінка основних засобів	2
21	Шляхом самостійного створення або будівництва на підприємстві, відображення в обліковій політиці.	2
22	Принципи формування облікової політика та фактори впливу.	2
23	Облікова політика як інструмент управління витратами маркетинго-збутової діяльності.	2
24	Методичні аспекти формування облікової політики на малих підприємствах	2
25	Формування облікової політики в частині незавершеного бідівництва	2
	Разом	52

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

1. індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
2. тип індивідуального завдання – реферат;
3. виконується ІНДЗ з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщують послідовно: зміст ІНДЗ, основний текст (з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15), посилання на джерело інформації – обов'язкове;
4. оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Таблиця 5

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	4
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	3
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	2
Тема висвітлена без чіткого розуміння сутності дослідження	1

5. Тематика рефератів:

1. Узгодження прибутку підприємства за даними бухгалтерського обліку та податкового обліку.
2. Вплив інструментів облікової політики на показники фінансової звітності.
3. Зміст та порядок складання і подання звітності за місцевими податками і зборами, неоподаткованими платежами.
4. Складові облікової політики: суб'єкти, об'єкти та їх елементи
5. Облікова політика за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).
6. Облікова політика забезпечень на підприємстві.
7. Облікова політика як елемент організації функціонування обліково-аналітичної служби підприємства.
8. Обліковий цикл та план рахунків за міжнародними стандартами.
9. Основні засоби та інвестиційна нерухомість підприємства.
10. Податковий аспект облікової політики.
11. Джерела виникнення та оцінка основних засобів.

12. Самостійне створення або будівництво основних засобів на підприємстві, відображення в обліковій політиці.

13. Принципи формування облікової політики та фактори впливу.

14. Облікова політика як інструмент управління витратами маркетинго-збутової діяльності.

15. Методичні аспекти формування облікової політики на малих підприємствах.

8. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);

- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);

- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

- ділова гра.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Кожен білет включає два теоретичних питання та тести.

Питання для підсумкового контролю:

1. Зміст і передумови організації бухгалтерського обліку.
2. Нормативно законодавча база для регулювання бухгалтерського обліку на підприємстві.
3. Складові облікової політики: суб'єкти, об'єкти та їх елементи.
4. Методи організації бухгалтерського обліку на підприємстві.
5. Формування облікової політики підприємства.
6. Вплив професійного судження бухгалтера на процес формування облікової політики підприємства
7. Порядок розробки робочого плану рахунків.
8. Форми організації бухгалтерського обліку.
9. Загальна побудова облікового процесу.
10. Організація облікової номенклатури.
11. Організація документування господарських операцій.
12. Організація документообігу на підприємстві..
13. Призначення та функції бухгалтерії підприємства.

14. Побудова структури облікового апарату.
15. Класифікація та вихідні положення для розробки організаційних регламентів з обліку та контролю.
16. Методика розробки положень, посадових інструкцій та графіків.
17. Організаційне забезпечення роботи облікового апарату.
18. Матеріальна відповідальність: поняття і види.
19. Порядок організації матеріальної відповідальності.
20. Довіреність як договір про повну матеріальну відповідальність.
21. Матеріальна шкода: поняття та порядок відшкодування.
22. Визначення та класифікація доходів.
23. Організація обліку доходів підприємства.
24. Облік фінансових результатів підприємства.
25. Фінансова звітність, її склад та вимоги до неї.
26. Механізм розкриття та внесення змін до облікової політики підприємства
27. Бухгалтерський баланс та Звіт про фінансові результати.
28. Звіт про рух грошових коштів.
29. Звіт про власний капітал.
30. виправлення помилок і внесення змін до фінансової звітності.
31. Вплив інфляції на діяльність підприємства..
32. Особливості формування фінансової звітності у суб'єктів малого підприємництва.
33. Порядок складання приміток до фінансової звітності.
34. Класифікація приміток до фінансової звітності.
35. Порядок складання консолідованої звітності.
36. Узгодження прибутку підприємства за даними бухгалтерського обліку та податкового обліку.
37. Вплив інструментів облікової політики на показники фінансової звітності.
38. Зміст та порядок складання і подання звітності за місцевими податками і зборами, неоподаткованими платежами.
39. Складові облікової політики: суб'єкти, об'єкти та їх елементи
40. Облікова політика за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).
41. Облікова політика забезпечень на підприємстві.
42. Облікова політика як елемент організації функціонування обліково-аналітичної служби підприємства.
43. Обліковий цикл та план рахунків за міжнародними стандартами.
44. Основні засоби та інвестиційна нерухомість підприємства.
45. Податковий аспект облікової політики.
46. Джерела виникнення та оцінка основних засобів.
47. Шляхом самостійного створення або будівництва на підприємстві, відображення в обліковій політиці.
48. Принципи формування облікової політика та фактори впливу.

49. Облікова політика як інструмент управління витратами маркетинго-збутової діяльності.

50. Методичні аспекти формування облікової політики на малих підприємствах.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

У процесі вивчення дисципліни “Облікова політика підприємства” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;
- розв’язування тестових завдань;
- розв’язування задач та заповнення фінансової, податкової та інших форм звітності;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання

У процесі вивчення дисципліни “Облікова політика підприємства” використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування, перевірка виконання практичних завдань;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання ІНДЗ;
- підсумковий іспит.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Облікова політика підприємства” студент може набрати двома способами: з урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі іспиту та без урахування цих балів, але зі здачею письмового іспиту. В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне оцінювання з відповідних тем (макс. 36 балів);
- оцінки за індивідуальну роботу (макс. 4 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (макс. 60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 75 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються) – визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне оцінювання з відповідних тем (макс. 36 балів);
- оцінки за письмовий іспит (макс. 60 балів, з них по 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та - 20 балів за розв’язок тестів).

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Модуль 1						Модуль 2		Модуль 3					
Змістовий модуль 1 (12 б)			Змістовий модуль 2(12)			Змістовий модуль 3(12 б)			ІДЗ	МКР 1	МКР 2		МКР 3
T1	T2	T3, 4	T5,6	T7	T8	T 9	T10	T11					
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	20	20	100

Відповіді за поточним тестуванням оцінюються по 4 бали за кожну тему. За змістовий модуль виставляється сума балів, одержаних на практичних. Після змістових модулів проводяться модульні контрольні роботи, які оцінюються в 20 балів кожна.

Індивідуальне завдання оцінюється в 6 балів.

Шкала оцінювання:

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

12.Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для практичних робіт з дисципліни «Облікова політика підприємств» для студентів спеціальності «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Укладач: Букало Н.А. – ВНУ ім. Лесі Українки, 2013 – 44 с.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Облікова політика підприємств» для студентів спеціальності «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Укладач: Букало Н.А. – ВНУ ім. Лесі Українки, 2013 – 134 с.

3.Тести з дисципліни «Облікова політика підприємств» для студентів спеціальності «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Букало Н. А. ВНУ ім. Лесі Українки. – Луцьк : 2015. – 80 с.

13. Список джерел

1. Вдовенко Н. Проблеми податкового та бухгалтерського обліку / Надія Вдовенко // Науковий вісник Академії ДПС України. – 2009. – № 2. – С. 213-219.
2. Воскресенская Н. В. Исторические предпосылки разделения бухгалтерского и налогового учета в современной отечественной учетной практике / Н. В. Воскресенская // Вестник Чувашского университета. – 2010. – № 4. – С. 335-339.
3. Дроздова Т.І. Облікова політика підприємств: структура, формування, зміна. / Т.І. Дроздова // Все про бухгалтерський облік, 2004. - №11(922).- С.41- 43.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV (із змінами №5463 від 16.10.2012р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
5. Науково-практичний коментар до Податкового Кодексу України: в 3 т. – Т. 3. / Кол. авт. За заг. ред. М. Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, Національний університет ДПС України, 2010. – 725 с.
6. Миколайчук Л. З. Порівняльна характеристика бухгалтерського та податкового обліку фінансових результатів і шляхи їх гармонізації/ Л.З. Миколайчук // Ужгородський ун-т. Науковий вісник. Серія: економіка. – Ужгород, 2010. – Спецвипуск. 29. ч. 1. – С. 82-85.
7. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік, оподаткування і звітність: навч. пос. / Н.М. Ткаченко – 5-те вид., допов і перероб. – К.: Алтера, 2011 – 976 с.
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291.
9. План рахунків бухгалтерського обліку та інструкція про його застосування. // Все про бухгалтерський облік. 2012. – №7. – С. 1-80.
10. Національні стандарти бухгалтерського обліку. // Все про бухгалтерський облік. Частина І. НП(С)БО 1, П(С)БО 6-12. 2013. – №55. – С. 1-80.
11. Національні стандарти бухгалтерського обліку. // Все про бухгалтерський облік. Частина ІІ. НП(С)БО 1, П(С)БО 13-34, ПБО «Податкові різниці». 2013. – №64. – С. 1-128.
12. Податковий кодекс України: чинне законодавство станом на 7 червня 2012 року. – К.: Алеута; Центр учбової літератури, 2012. – 654 с.
13. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995р. №88.
14. Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів

та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарств, організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної та комунальної власності. //Затверджено МФУ від 19.12.2006 р. № 1213.

15. Порядок забезпечення підприємств, установ, організацій, інших суб'єктів підприємницької діяльності України бланками форм облікової та звітної документації й інструкціями щодо їх заповнення. Лист Міністерства статистики України, Міністерства фінансів України, Національного банку України від 10 вересня 1993 року.

16. Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності: Лист МФУ від 29.07.03р. № 04203-04108 // Бухгалтерський облік і аудит. 2003. №8. – С. 59-60.

17. Пушкар М. С. Контролінг – інформаційна система стратегічного менеджменту/ М.С. Пушкар, Р.М. Пушкар: [Монографія]. – Тернопіль: Карт-Бланш, 2004. – 370 с.

13. Пушкар М. С. Фінансовий облік. / М.С. Пушкар – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 628 с.

14. Собко В. В. Бухгалтерський облік: [Навч. посібник. –3-тє вид. переоб. і доп] / В.В. Собко. – К.: КНЕУ. 2000. – 578с.

15. Спрощений план рахунків бухгалтерського обліку. Затверджений наказом Мінфіну України від 19.04.2001 р. № 186.

16. Структура і модернізація системи бухгалтерського обліку у державному секторі на 2007-2015 роки. // Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007р.

17. Хомин П. Податковий облік як результат амбівалентності облікової теорії / П. Хомин // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 5. – С. 20-27.

18. Хомин П. Я. Реформування бухгалтерського обліку: методологічний аспект / П.Я. Хомин // Агроінком. – 2003. – №11-12. – с. 23-26.

19. Хомин П. Я. Парадигма й контроверзи бухгалтерського обліку та звітності. / П. Я. Хомин, Г.П. Журавель – Тернопіль, Економічна думка, 2007. – 300 с.

20. Хомин П. Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку. / П.Я. Хомин. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 288 с.